

Külföldi Jatekszin Kiadja a magyar todos tarsasag.
(Ausländische Schaubühne.). 12. Sofonisba. (Sophonishe.
Trauerspiel in 5 Aufz. Übers. von Franz Csaßar.)

Trattner

Pesten; Budapest 1836

Signatur: 55627-A.12

Barcode: +Z174549609

Zitierlink: <http://data.onb.ac.at/ABO/%2BZ174549609>

Umfang: Bild 1 - 82

Nutzungsbedingungen

Bitte beachten Sie folgende Nutzungsbedingungen: Die Dateien werden Ihnen nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke zur Verfügung gestellt. Nehmen Sie keine automatisierten Abfragen vor. Nennen Sie die Österreichische Nationalbibliothek in Provenienzanangaben. Bei der Weiterverwendung sind Sie selbst für die Einhaltung von Rechten Dritter, z.B. Urheberrechten, verantwortlich.

Hinweis: Das Dokument enthält hinterlegte Textdaten, die eine Suche in der Datei ermöglichen. Diese Textdaten wurden mit einem automatisierten OCR-Verfahren ermittelt und weisen Fehler auf.

ON.HOF

BIBLIOTHEK

55.627-A

Alt-

55627-A.

KÜLFÖLDI JÁTEKSZÍN.

KIADJA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG.

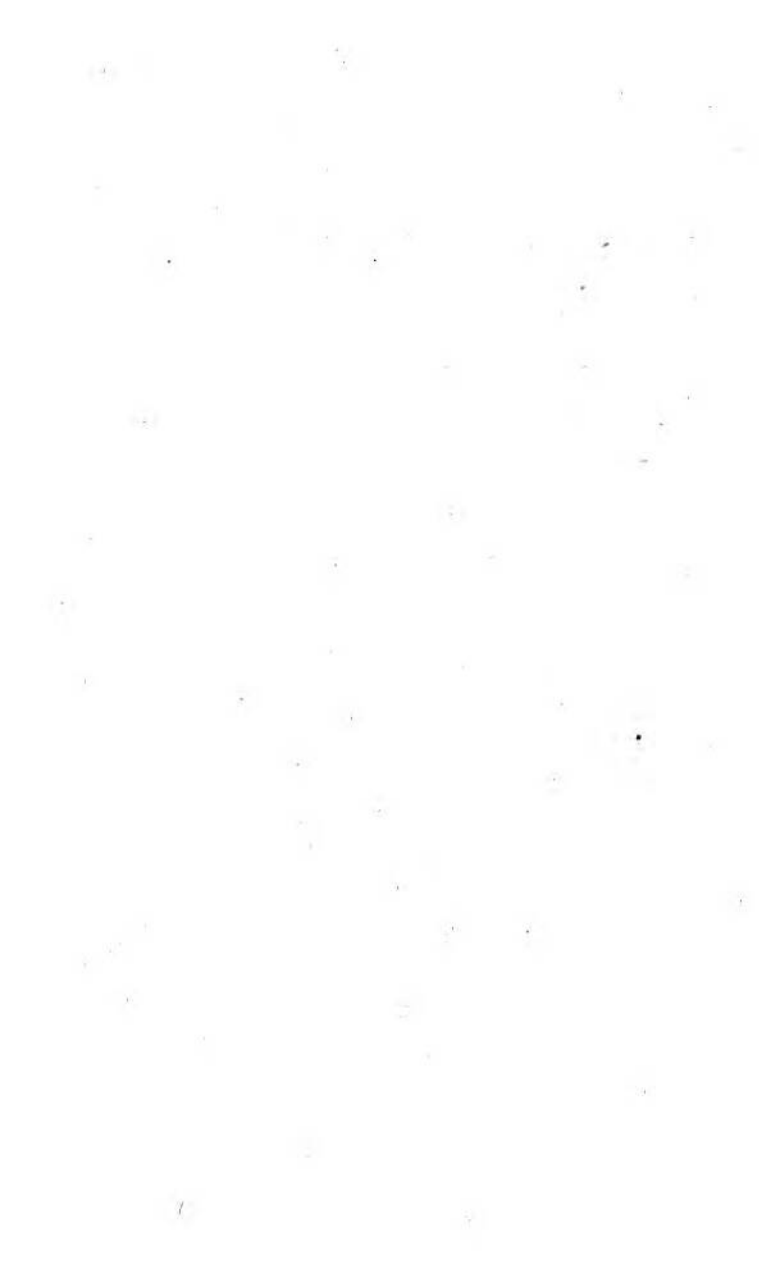
TIZENKETTŐDIK KÖTET.

SOFONISBA.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰIVEL.

1836.

SOFONISBA.

SZOMORÚJÁTÉK ÖT FÖLVONÁSBAN

ASTH GRÓF ALFIERI VICTORIUSTÓL.

EREDETI OLASZBÓL

FORDÍTOTTA

CSÁSZÁR FERENCZ,

NY. KALA VÁRMEGYE' TÁBLABIRÁJA, 'S A' MAGYAR TUD. TÁRSASÁG'
LEVELEZŐ TAGJA.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰIVEL.

1836.

S Z E M É L Y E K.

S O F O N I S B A.

S Y F A X.

M A S S I N S S A.

S C Í P I Ó.

Romai katonák.

Numídiái katonák.

Nézőhely: Scipió' tábora Afrikában.

ELSŐ FÖLVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

SYFAX,

római ezredesek között

Mig visszatérend Scípió, legalább
Addig magamra hagyhatnátok engem. —
Nehéz bilincset hord Syfax kezén
'S lábán; körülé Róma' tábora,
Elzárva minden ösvény a' futásra
Előtte, hát csak azt nyerhesse meg,
Hogy titeket ne kelljen néznie.

MÁSODIK JELENÉS.

SYFAX.

Nehéz dagályát elszenvedni a'
Harczok' fiának! főkép, hogy ha őt
Vezére abban még fölülhaladja,
Miként valódi hős lélekben is... De

Nem; ismerem jól Scípiót: Cirtában,
 Királylakomban vendégem vala
 Egykor: fölötte nyájas volt 's szelíd...
 Ah, kába Syfax! mit beszélsz? Segélyt
 Koldúlva tért be akkor Scípió
 Hozzád; sem akkor nem volt győzedelmes
 Még rajtad. — Ah te, meggyőzött király!
 Fogoly levél a' harcztéren, sebekkel
 Megrakva, békók közt hurczolva az
 Ellenseregnek táborába, élsz,
 Élsz még is?... Oh Sofonisba! mi szűk
 Ösvényre vonzasz? Most, midőn tovább
 Nem kell, sem élni nem kívánok, olyan
 Helyeztetésem, hogy halálomat
 Ennen magam sem eszközölhetem?...
 De trombitáknak harsogása int
 Már, hogy közelget Scípió. Ihol
 Van ő. Oh látvány!

HARMADIK JELENÉS.

SCÍPIÓ, SYFAX.

SCÍPIÓ.

Mellőlem kiki

Vonúljon félre. A' boldogtalan
 Királyt jelenleg csak boszontaná

Minden kiséret mellettem. — Syfax,
 Ha hogy buján egy meggyőzött királynak
 Könnyíteni képes volna még akarmi,
 Szánó szavakra hallanál te most
 Engem fakadni: de nagy szívedet
 Ismérem, azt csak újra sebzené
 Minden szánatszó. Ennél fogva most
 Mást nem teszek, hanem leoldom en
 Kezemmel a' rád nem való bilincset:
 Jobbod' szabaddá kell tennem, szabaddá.
 Eszemben még, hogy Cirtában nekem
 E' jobbodat nyújtottad egykoron,
 Miként barátság' 's frígynek zálogát. —
 De, mit látok? te tisztel' megveted?
 Szemed' haraggal, mozdulatlanúl
 Sütöd le földre? Ah! ha Scípió
 Ejt a' csatában tégedet fogolylyá,
 Ő más bilincscsel nem terhelt vala,
 Mint tenneneddel, emlékedbe vissza
 Idézve eskütt hitedet. Tehát
 Engedd, könnyörgök, engedd át nekem
 Nehéz bilincsed'; bús orczád' emeld föl;
 'S tekints egy úttal Scípió' szemébe.

SYFAX.

Scípió' szemébe? a' csatában őt
 Többször közről néztem én merész
 Arczczal: de most, a' minden dolgokat

Saját kényére intéző szerencse
 Akarja, hogy reá tekintni én
 Többé ne merjek. E' táborba csak
 Lelketlen illet hurczoltatni a'
 Rómaiaktól Syfax' testének:
 De nem találhat mindenkor halált
 A' hős; 's tanúja ennek enmagam
 Vagyok; szegény én! — Illenek tehát
 Rám e' bilincsek; 's ennél fogva most
 A' földre sűtve úntalan szemem;
 'S ellenfelemre, melly meggyőze, azt
 Emelni képes nem volnék soha.

SCÍPIÓ.

Nem ellensége Scípió azoknak
 Kiket legyőzött; 's ámbár a' szerencse.
 Eddig csupán vig arczczal nyílt neki,
 Nem döllyfös ő a' kedvezőn viselt
 Dolgok miatt, mint gyávává soha
 Nem lenne, hogyha sorsa mostohára
 Fordúlna. — Rajtad nyájasbítom az
 Erő' sulyosságát. Méltatlan bilincsed
 Ihol leoldva: négy szem közt beszélj a'
 Hozzád hasonló Scípióval immost.

SYFAX.

Kegyes beszéded, 's az személyed is.
 Ha meggyőzetni tűrhető dolog

Lehetne egy királynak, fegyverid
 Által leendne tűrhető. De én
 Mit mondhatok, mi régi fényeim
 'S egyúttal e' jelen bús helyzetemhez
 Illőnek látsznék? 's mondandód mi volna
 Neked, mit én már nem tudnék?

SCÍPIÓ.

Nekem?

Azt mondom én, hogy még olly nagynak, olly
 Nemes szívűnek tartlak tégedet
 Jelenleg is, hogy nem kételkedem
 Tennen magadtól változásod' igaz
 Okát kívánni.

SYFAX.

Nem szoktuk szívűnket

Megnyítni, csak hű és próbált barát
 Előtt; de ritkán, vagy nem jut soha
 Illyen királynak. Méltatlan valódi
 Barátra én tán, jóllehet király,
 Nem voltam: 's ennek próbájául, ím
 Szűmet kitárom. Ezt neked, nemes
 Ellenfelemnek, bátrabban teszem, mint
 Színlett barátnek. Halld szómat tehát. —
 Téged Romában ringatott anyád,
 'S én Afrikában láttam napsugárt.
 Polgára vagy te egy nagy városnak;
 Számas 's hatalmas népnek voltam én

Élőbb királya. Országom' honodtól
 Közükbe öntött tenger osztja el:
 Én nem tevém még lábomat soha
 Olasz-honodba; haddal vagy te ím'
 Benn Afrikában. Carthágót elébb,
 Majd Afrikát egészen, meghódítani
 Szándéktok. Hozzám szomszéd volt, 's azért
 Változva frígyben, majd meg ellenem
 Carthágo; 's ámbár ő is Rómaként
 Irtózik a' királyoktól, nem olly
 Kiállhatatlan népének dagálya
 'S hatalma, mintsem Rómáé, azért azt
 Én is kevésbbé gyűlöltem. Királyszűt
 Sért már magában mindig a' szabad
 Nép; milly haragra nem gerjeszti az,
 Ki még iránta gőgöt árul el? —
 Ím fölfedezve minden: titeket,
 Miként vidéki, szemtelen dulókat,
 Halálba gyűlölt szívem: nektek a'
 Spanyol mezőkön nyert, elhíresült
 Győzelmiteknél fogva hűséget
 Eskünni 's frígyet, terveim javallák.

SCÍPIÓ.

De hisz, tulajdon próbádból tudád,
 Minő vitézek Róma' fegyverei;
 Mért nem maradtál Rómának hive?

SYFAX.

— 'S mit fog felelni Scípió, ha a'
 Valót beszélem? Scípió, a' nagy,
 Kinek szívéhez, hol szent frígyben él
 Szelíd jámborság, 's minden emberi
 Fölséges érzés, csak szerelmi kéj
 Nem férhetett még mind eddig. — Szerel'm,
 Kecsegtetések, ellenállhatatlan
 Szépség hozott e' helyre engemet;
 Megvallom; és pír nem borítja el
 Orczám', midőn ezt mondom. Tégedet
 Mint polgárt, a' dics' vágya ösztönöz
 Fölülhaladni polgártársidat;
 Következőleg másra nem figyelsz te:
 De a' királynak, trónusán kihez
 Nincsen hasonló, illy ösztön hibázik;
 Következőleg a' dicsvágyra őt
 Érzéktelenné teszi bár minő
 Más szenvedélye. Egy boldogtalan
 Királynak hidd ezt; ő valót beszél.
 Te, nagy szívedhez illőleg, szavamra
 Szánatra gerjedj inkább, mint haragra,
 Vagy megvetésre; mellyet én csupán
 Csak Scípiótól fognék elfogadni.

SCÍPIÓ.

Szerelmi lángot nem tapasztalék
 Én még, de becsben tartom nagy hatalmát,

És félem én is. Gyakran elkerültem;
 Nyilára jókor kell vigyázni, mert
 Utóbb minden szer késő ellene.
 Sofonisbába bízod már elébb,
 Mint őt meglátád, nem kellett vala:
 Leánya volt ő Asdrubalnak, őt
 A' nagy Carthágo ringatá; tejével
 Szopá haragját Róma ellen, és
 Utálatát is: 's hogyha akkoron
 Velünk te frígyre léptél hasznodért,
 A' kárt előre nyilván sejtethéd,
 Melly frígyed' ekkép megszegvén, fejedre
 Következendő volt.

S Y F A X.

'S te a' reményt,
 Melly olly gyakorta szokta csálni és
 Intézni a' halandót, semminek sem
 Veszed? Reményltem én, hogy Asdruballal
 Szorosb kötésre lépven, hasznosabb
 Mint én ti nektek senki sem leend
 Majd Carthagóban: meglátván utóbb
 Sofonisbának bájait, fogoly,
 Békóra vert rab 's szolga lettem én,
 Nagyobb fogoly, rab 's szolga, mint vagyok
 Most táborodban; 's egy botlás után
 Másikba estem. Sofonisbaért
 Vesz el jelenleg országom, hirem,

Igen; 's tulajdon érdemem' becsűje;
 'S nem fáj, ha éltem néhány perczekig
 Továbbra nyúl még, csak hogy menthelyen
 Tudhassam. Attól nem tartok, hogy őt
 Gyalázat érje; ő is nagy szívű;
 'S győzelm-kocsidhoz kötve szinte olly
 Kevéssé fogna lépni, mint Syfax.
 Most halld, nem egy királynak érzetit,
 Egy esztelen szerelmes' ábrándit
 Halld most. A' féltés' dűhe gyújt 's emészt
 Engem, 's továbbra nyújtja éltemet.
 Cirtában, eddig tán hős fegyverid
 Által legyőzve, Massinissának,
 Az én halálos ellenségemnek
 Prédája lőn már Sofonisba, ennen
 Királylakomban. Annak volt ígérve
 Nőül, előbb, mint énnekem; 's talán
 Érette lángolt ő E' gondolatra,
 Kimondhatatlan és kétségb'esett
 Bőszet érezek, melly bennem elhatalmaz.
 Meghalni vágyok, 's meg kell halnom; és
 Bár fegyverem nincs, még is a' halálban
 Ezernyi módom van nekem: de oh!
 Meghalni képes nem vagyok; 's nem is
 Tudok, mig sorsát meg nem hallom. Ah
 Kérlek! (ha még is nem hiú előtted
 Kérésem) ah, ne engedd meg soha,

Hogy Massinissa birja prédakép őt....
 Oh ég!... Haragtól keblem szétreped...
 — De a' királyi illóság' sorából
 Hová ragad ki engemet dühöm? —
 Nincs mondanom több. Engedd sátoromba
 Hogy visszatérjek: illetlen bumat
 Titkolni vágyom. Scípión kívül
 Ne lásson engem senki római
 Táborban másként, mint zavart királyi
 Arczczal.

NEGYEDIK JELENÉS.

SCÍPIÓ.

Szegény király! Beszéde szint' olly
 Szánatra gerjeszt, mint csodára. — De
 Fáj az nagyon, mit érintett. A' már'
 Eddig kivívott Cirtában bizonynyal
 Szemébe ötlött Massinissának
 Sofonisba: 's ha ő is a' szerelem'
 Törébe esnék, 's Rómához hite
 Ha ingadozna? ... Oh! derék, 's nekem
 Te nem kevésbbé kedves, mint Romának
 Szükséges harczfi, érted reszketek. —
 Oh milly keserves gondok' terhe vár
 Rád Scípió! Ah! millyen sokba jó

Az emberszűnek csak vagy a' bilincselt
Ellenfelekkel morczan bánni! És
Ha még nekem majd így kell bánni egykor
Sziyem' felével? ... Oh! valóban ez
Egyetlen tiszte a' tábor-vezérnek,
Mellytől szünetlen irtózik valóm.

MÁSODIK FÖLVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

SOFONISBA, MASSINISSA.

Numídiái katonák.

MASSINISSA.

Hölgy, ah! maradj itt: íme sátora
A' hadvezérnek: Scípiót alig
Fogod te hallni, vagy meglátni, kebled
Minden gyanútól tüstént ment leend.

SOFONISBA.

Oh Massinissa, még sincsen betelve
Vágyod? szerelmem' nagy jelét adom,
Midőn leánya Asdrubalnak én,
Veled jövök be Róma' táborába:
Hogy még elébe menjek a' gyülölt
Táborvezérnek?... ah! nagyon sokat
Kivánsz ...

MASSINISSA.

De, hisz' e' tábort, melybe jöttünk
Szintúgy nevezhet'd numídiainak,
Mint rómainak. Benn' vitézeim'
Erős csapatja fog helyet, 's hadak
Nem megvetendő eszköze vagyok

Én itt. Te nem vagy Asdrubal' leánya
Már, sem Syfaxnak többé özvegye,
Mióta jegyben Massinissa bír.

S O F O N I S S A.

Ah! ne vakítson el fölötte nagy
Baráti frigyed Scípióval. Ó,
Millyen legyen bár, római marad
Örökre; 's ennél fogva, többre fogja
Rómát becsülni mindennél: 's kegyes
Nem lesz honának semmi ellenével.
Dühét írántam el nem nyomta az,
Hogy megkötözte, ölte és gyalázta
Syfaxot, ah! nem: a' kidúlt 's hamúvá
Tett Cirta, és a' durván jármazott
Massessulok, nem olták el dagályos,
Kegyetlen szomját. Mostan Sofonisbát
Mintegy kezében látván, őtet Róma'
Kérlelhetetlen ellenségének

— A' mint az is vagyok — tartván, miként
Kivánhatod, hogy a' gyalázatos
Remény ne keljen göggel telt szívében:
Győzelm-szekérhez kötve, fényesen
Hurczolni engem Róma' téerein?
De még is ettől, nem tartok; bár asszony...

M A S S I N I S S A.

Oh ég! hová gondolsz? mig bennem egy
Csepp vér marad, mint eshetnék meg az?

Ah! nem hiszem, nem; megcsal tégedet
 Utálatod most; Scípiót te nem
 Isméred.

SOFONISBA.

Engem gyűlölség, szerelni
 Egykép vakítnak. Nem kellett soha
 E' helyre jönnöm: oh de!, nem maradt már
 Számomra biztos hely sehol a' világon.
 Tetszett szívemnek tégedet követni,
 'S csupán szívemnek hittem én; hanem
 Eszem, hirem, meg' tisztetem azt kívánák,
 Hogy sírt Cirtának omladéki közt
 Találjak.

MASSINISSA.

És te bánod, hogy velem
 Jövé! Ah, jaj! hát fáj neked, hogy élek.

SOFONISBA.

Csupán az fogna fájni, ha tőled
 Elválva kellene meghalnom: 's te erre
 Tészesz ki engem. Nemde, jól tudod,
 Oh Massinissa, hogy Cirtában, en
 Királylakomnak lángja, és legyőzött
 Alattvalóim' öldöklési közt
 Tőled szerelmi hangokat merék
 Én hallni ... Ah! ... már akkor, hogy vitéz
 Hireddel eltelt Afrikánk, irántad
 Szerelmre gyúlva; zsenge éveimben

Neked rendelve hitvesül atyámtól;
 Egyszerre nőtt fel mátkád bennem, és
 Szerelmesed. Te még akkor Romának,
 Mint én, halálos ellensége voltál.
 Tetszett atyámnak később, 's Carthagónak,
 Hogy én Syfaxnak birtokába jussak:
 'S neked hasonlóképp tetszett frígyre lépni
 Rómával: akkor elválasztá minket
 A' sors egymástól ...

MASSINISSA.

Ah! együtt vagyunk most
 Ismét, 's örökre! eskszem; vagy királyi
 Hatalmam osztva lesz veled, vagy én
 Veled halok meg. — A' nagy Scípió'
 Közelbről látott 's érezett magas
 Erénye, 's a' te, még addig soha sem
 Látott szépséged volt ok akkor arra,
 Hogy én Romáért harczoljak. Szünetlen
 Ellenfelem volt énnekem Syfax;
 Ő trónusomtól megfosztott: utolsó
 Szükségre jutván visszás sorsom által,
 Egész világon, Scípiót kivéve,
 Kihez szent hála oldhatatlanúl
 Kötött, barátot nem lelék. Utóbb
 Igen nagy áron vettem meg Romától
 Jótéteményit, védelmére en
 Vérem' kiontva: oh de, Scípiónak

Baráti frígyét, csak baráti frígygyel,
 'S rényéhez illő hódolásaimmal
 Fizethetem meg. Scípió fölött
 Téged szeretlek csak; csak tégedet
 Ő nála jobban; ah! jobban szeretlek
 Ennen magamnál.

S O F O N I S B A.

Esküdj' meg tehát,
 Esküdj' jelenleg, hogy szerelmed' hozzánk
 Méltó próbáját add, hogy Afrikából
 Engem, mig élek, nem hagysz elvitetni.

M A S S I N I S S A.

Esküm hiú' lesz. Még is, minthogy úgy
 Kivánod, ím e' kardra esküszöm.
 E' helyre fogtam volna-e léptidet
 Vezetni, hogyha téged itt veszélyben
 Hinnélek? Ennen országomba, hű
 Numídáimnak biztosabb körébe
 Vihettelek; de e' táborba hínak
 A' fegyverek; sem tőled nem vagyok
 Elválni képes: meg kell tudni még is
 Romának, és meg szinte Afrikának,
 Hogy nőm vagy: ennél fogva minden fátyol-
 'S hamis fogásnak ellensége én,
 Akként akarlak megmutatni most.

S O F O N I S B A.

Esküdbe bízva már most, és saját

Föltételembé, megnyugszom ... De, jőnek :
 Azonban én a' Numidák közé,
 Ten sátoridba, vissza lépdelek :

MASSINISSA.

Ha úgy kívánod, tedd. Közelg felém
 Scípió ; szólni óhajtok vele.
 Követni foglak téged nem sokára.

MÁSODIK JELENÉS.

SCÍPIÓ, MASSINISSA.

MASSINISSA.

Nagyobb örömmel, Scípió, soha sem
 Karollak által, mint ha győzedelmet
 Aratva térek vissza ; akkoron
 Úgy tetszik, hozzád én méltóbb vagyok.

SCÍPIÓ.

Nagy része lettél már most harczainknak,
 Oh Massinissa, 's egyszersmind dicsem'
 Kovácsa vagy te: ennél fogva tudja
 Az ég, ha téged én szeretlek - e ;
 'S tudod te is. — De szólj ; — a' római
 Táborvezérrel nem beszélsz : hanem
 Ten Scípióddal, — győzedelmesen
 Térsz meg valóban hozzám, szólj ?

MASSINISSA.

Kivíva,

Földulva Cirta ennen karjaimmal,
 Elszórva 's rontva minden még fölül
 Maradt vitéze a' meghalt királynak ...

SCÍPIÓ.

Mit mondasz? és még sem tudod, hogy él
 Syfax? ...

MASSINISSA.

Ah ég! mit hallok? ...

SCÍPIÓ.

A' hir, úgy van,

Holtnak kiáltá a' csatában őt.
 Az ütközetben megsebezve elhult,
 De sebje vészes nem levén, Lelius
 Elfogta őt, 's most táboromban ő
 Fogoly ...

MASSINISSA.

Syfax él? e' táborban? ...

SCÍPIÓ.

Ó

Legszebb gyümölcse győzedelmünknek. —
 De, mit jelent ez? Sajnálod te? ...

MASSINISSA.

Oh! ...

Mit... hallok... Ámulásomból... De... mért
 Fogadsz te engem olyan hidegen? ...
 Valljon mi titkot zár el szűd előttem!

SCÍPIÓ.

Ah Massinissa! kebledben te zársz
 Inkább, 's lenyomsz egy nagy titkot barátod
 Előtt, ki híved. Arczodon nagyobb
 Düh és bú ül, mint fájdalom: 's minő
 Ok szülheté ezt benned, hogyha már
 Most nézteidnek a' föltámadott
 Syfax nem állna útjokban? — Tudok,
 Oh Massinissa! mindent; hallgatásod
 Tanúja annak: nem féltettelek
 Én semmi mástól téged a' világon.
 Dicső nevedre, 's egyszersmind enyémre,
 Setét borút csak az vonhat, kit e'
 Táborba hoztál most. Én nem valék
 Veled Cirtában: ennél fogva a'
 Távol barátság' szentségét utána
 Tevéd szerelmi lángodnak. De, ah!
 Miattad én még sem panaszkodom;
 Igaz barátság' nagy jelét adod,
 Hogy táboromba, és nem máshová
 Hozád magaddal nyert zsákmányodat;
 'S midőn csupán csak Scípió' szívének
 Kivánod szűdnek vad szélvészeit
 Föltárni.

MASSINISSA.

— Várat ellen érkezik

A' hír Syfaxnak éltéről. — Reményltem,

Hogy Sofonisba nőm leend: nekem
 Volt ő igérve már elébb, mintsem
 Syfaxnak adva: őt ez fegyverink
 Ellen nem tudta védni; 's nem marad
 Egy, a' csatában győzött 's elfogott
 Királynak semmi. Még is, bár le van
 Győzvetve Syfax, nagy szívű; 's tulajdon
 Gyalázatára életét soká
 Nem fogja vinni. — Történjék azonban
 Syfaxxal bármi, halld, oh Scípió,
 Érzésimet. — Te Massinissát már
 Soká tapasztalt próbákból meleg
 'S igaz barátnak ismered: most tudd meg,
 Hogy ő, miként szint olly valódi, 's még
 Lángzóbb szerelmes, bármi gátra sem fog
 Űgyelni. Nem fér lanyha tűz soha
 Numída szűhez: vagy nőmmé lesz a'
 Szivem-szerette Sofonisba, vagy
 Együtt halunk meg mindketten. Magam
 Siettem őtet táborodba hozni:
 Teljes szivemnek kéje e' helyen
 Lett csak; barátság, hír, erény 's beesület
 E' helyre hangos szóval hínak engem;
 Itten reménylem minden tisztemet
 Beteljesíteni pontosan, szerelmem'
 Elárulása nélkül. A' vezér-
 És hű baráttól vágyom hallani,

Mikép kell már most Carthagót egészen
 Legyőzni; mint kell Rómának hatalmát
 'S fényét nevelni, 's min dicsőségünket;
 'S miként lehessen végre szívemet
 Boldoggá tennem.

SCÍPIÓ.

Jobban fáj egyetlen
 Fiamnál, eskszem, ifjusági vak
 Hibád, melly a' jó útról félre visz.
 Dicsünk, hatalma Rómának, közel
 'S teljes veszélye Carthagónak, ez
 Mind, mind mi tőlünk függé eddig; a'
 Helyett, hogy győztél volna Cirtában,
 Legyőzetél egy némbert' ostromától:
 De, elragadtál mindent ten magadtól,
 'S tőlünk veszett szerelmeddel. — De nem;
 Rényed' szavára nem foghatsz siket
 Maradni; nem, te igazságtalan
 Még Syfax ellen sem lehetsz; se' vad
 És hál'adatlan egyetlen barátod
 Iránt. Roszalja, elszakasztja és
 Megsemmisíti Syfax' életét
 Ezen szerelmed: sem soha ...

MASSINISSA.

Sem soha? ...

Ma még nejem lesz Sofonisba; eskszem.
 'S ha életével ön gyalázatát

'S búmat kívánja még továbbra nyújtni
 Syfax, tulajdon kardjával, saját
 Kezével e' helyt kell megölnie
 Engem; vagy éltét ennen karjaim
 Fogják eloltni még ma.

SCÍPIÓ.

Fegyveretlen,
 Fogoly közöttünk Syfax, 's Massinissa'
 Szívéhez nem fér gyáva gondolat. —
 Ábrándozol most, nem kételkedem
 Azonban, hogy te, nagy szívű, ha majd
 Szemedbe ötlík a' boldogtalan
 Király, fölötte, a' helyett hogy őt
 Boszontanád, te léssz, ki szánakozni
 Fogsz, a' legelső. — Föltevéen azonban
 Azt is, hogy éltét bár mi módon is,
 Elveszti Syfax, 's annál fogva békén
 Bírd Sofonisbát; valljon akkoron,
 Mit vélsz; te mellyik részre fogsz hajolni?

MASSINISSA.

— Örök frigyemmel Róma- 's Scípióhoz
 Lekötve, engem semmi sem leend
 Képes ...

SCÍPIÓ.

De, mondsza, Rómánál te most
 Nem kedveled tán jobban Sofonisbát?

MASSINISSA.

— Én! ... Tudni, még most nem kívánom azt.
SCÍPIÓ.

Oh

Boldogtalan barátom! Én elébb
Tudom te nálad azt. Tudom, hogy a'
Valódi jót, észt, háladat', barátság'
'S hit' szent nevét megvetve, a' szilaj
Sors' prédájává lenni nyakra főre
Sietsz. Lehetlen Asdrubal' leánya'
Körében élni, 's Rómának barátja
Maradni; 's harczra kelni Carthagó
Ellen. Szivemből szánom sorsodat.
Minő kemény sors száll elébb utóbb
Fejőkre olyan fejdelmeknek, a' kik
Rómának ellenségi, jól tudod.
Az én beszédem nem fenyegetőzés,
Nem; ah! ne hidd te annak azt. Az ég
Mentsen meg attól, hogy tán eszköze
Ohajtanék én lenni Róma' méltó
Dühének egykor! E' kard, melly elég
Volt visszatenni tégedet királyi
Székedbe, ah! nem fog mérkőzni soha,
Nem', a' te nem kisebb kardoddal, melly
Mostan Rómának olly sok és dicső
Győzelmeket szerz: azt inkább saját
Szivembe ütném: de szólj: én vagyok

Tán Róma? azt tudod, Romának én
 Egyes polgára vagyok csak; tanács-
 Fegyver- 's vezérnek nincsen ő hijával.
 E' partra más vezér jövend helyettem,
 Ki majd szerencsés lesz mint én, nagyobb
 Eszű, 's kevésbbé érző szánatot:
 'S eskütt hitednek megszégését ő
 Idézi vissza emlékedbe majd.

MASSINISSA.

'S azt gondolod te, hogy ki Scípió'
 Barátja, az jövő, bizonytalan
 Kárért fölád azzal, mit megtagad
 Baráti frígynek? Nem jól ismered
 Te Massinissát. — Tőled én csak azt
 Kérde: ha Cirta', melyet én saját
 Vasammal, ennen Numidáimmal,
 Ezek' 's tulajdon véremmel vevék be,
 Ha Cirta', mondom, minden martaléka
 Rómát, vagy engem illet-e: 's a' nekem
 Eljegyzett mátká Sofonisba, kit
 Magam vezettem e' táborba, valljon
 Ő itt királyné-e, és hitvesem,
 Vagy hogyha ő is Róma' rableánya?

SCÍPIÓ.

— Ő, Syfax' nője volt, 's az, fájdalom!
 Még most is.

MASSINISSA.

Értlek. Oh düh!... És reményled?...
SCÍPIÓ.

Kéjre válaszs, Massinissa: én
 Itt fegyveretlen bolygok úntalan;
 Meggyilkoltathatsz Numidáid által;
 Szívembe tennen üthet'd gyilkodat:
 De, hogyha engem meg nem ölsz, tulajdon
 Vesztedre menni nem hagylak. Ha képes
 Vagy ten veszélyed- 's vesztemet kívánni,
 Belé rohanni érted kész vagyok.
 Zsákmányodat bírd: Róma és tanácsa
 Előtt, csak ennen vádolóm leszek.
 Azt mondom én majd: hogy fölládozám
 Javad' 's Romáét önkénynyel magános
 Barátságunknak; és veled kötött
 Hamis baráti frígyemért, díjúl
 Való, tulajdon szégyenem' nyerendem.

MASSINISSA.

A' fegyvereknél 's fenyegetőzésnél
 Ezerszer inkább gyötri lelkemet
 Baráti frígyed, Scípió... Szegény
 Én!... szétrepeszted szívemet. — De a'
 Már mély gyökerre jött 's erősen álló
 Szerelmi nyílat semmi sem leend
 Képes kivonni abból. Mérget, és
 Ellenszert nyújtasz egyszersmind, te a'

Gyógyíthatatlan sebzettnek szavaddal:
 Ah! új kin ez... — Vagy hál'adatlaná
 Tegyel egészen, és úgy bánj velem
 Mint elleneddel; vagy miként kegyes
 Barát, magammal tarts meg en bajomra...
 Könnyűzni látsz, 's te nem fakadsz könnyűre?
 — Mit mondok? oh én gyáva! mint merek
 Illyet beszélni Scípió előtt? —
 Őrülten láttál eddig engemet,
 Nem látsz ezentúl már, nem. — Majd rövid
 Idő alatt meg fogja tudni Róma'
 Táborvezére, Scípió, minő
 Változhatatlan tette fogja végre
 Magát elszánni Massinissa, a'
 Numída fejedelm.

SCÍPIÓ.

Ah! halld...

HARMADIK JELENÉS.

SCÍPIÓ.

Elszabad!

De útban érem: nem lehet magára
 Hagynom; daczára meg kell ónom őt:
 Nemes szívű ő; arra érdemes.

HARMADIK FÖLVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

SOFONISBA.

Ah, én szegény! mi történik velünk?
 Minő kegyetlen titkot zár jelenleg
 Keblébe Massinissa? Oh! ki tudja,
 Mit szóla a' gonosz Scípió neki?
 Ah! már előre láttam, hogy veszélyes
 Leend e' tábor mindkettőnkre nézve. —
 Oh Massinissa!... Majd kegyes könyűvel
 Ázott szemekkel nézsz reám, 's velem
 Beszélni nem mersz... Majd megint, törött
 Bár, 's reszkető hangon, még is tiédnek
 Hísz engem: 's ismét könnytelen szemed'
 Kétségb'esetten és irtóztatón
 Fordítod el rólam; 's lélektelen
 Terülsz a' puszta földre; 's szörnyű zajjal
 Csupán pokolnak hívod fúriáit
 Segélyül... Ah! már átszivárgtatád
 Mellemben is ten fúriáidat. —
 Előre sejté szívem, Scípió
 Fejünkre millyen vést hozand: mindent
 Előre látok; 's még is semmitől

Sem félek én. Most, a' midőn nekem
 Nyilvános ellenségem ő, mint illik,
 Mostan kívánom hallni Scípiót,
 És eszközölni, hogy láthassa, milly
 Gondolkozásu Sofonisba... De,
 Kit látok erre jőni? Tán eszem
 Bolyong?... Ah ég! Hát él Syfax... ezen
 Táborban?... Oh látvány!

MÁSODIK JELENÉS.

SYFAX, SOFONISBA.

SYFAX.

Látomra nagy

Álmélkodás ül arczaidra, oh
 Asszony? — Nekem, meg kelle halni: ebben
 A' hír irántom kedvező vala,
 De, ah! fölötte viasszás a' szerencse.

SOFONISBA.

Oh szörnyü, nem várt látvány! Most tudom
 Egészen a' borzasztó titkot...

SYFAX.

Ten

Magadban szólasz? Én velem beszélj.
 Nézz most szemembe, — nézz rám; én vagyok,
 Azon te férjed én vagyok, ki többre
 Becsülve téged országomnál és

Becsületemnél, megfosztatva mind a'
Kettőtől, 's Róma' lánczait viselve,
Még a' sohajtva várt sír' szélén is
Föltartom éltém', hogy tudjam minő sors
Ér téged.

SOFONISBA.

Oh szók!... Ah! hová, hová
Rejtezzem?...

SYFAX.

Oh! a' szégyen' és halál'
Nyomára ötlík halvány arczodon
Szemem? Sokat szól én neked komoly,
Mély hallgatásod: olvasom szivedben
A' váltogatva küzdő érzetek'
Szörnyű csatáját. Oh de, szemrehányást
Nem fogsz te hallni tőlem: jóllehet
Megszégyeníve, lánczon, 's elhagyatva
Vagyok mindentől, még is tégedet
Ennen magamnál jobban szánlak én.
Ismérd meg, asszony, most, szeretlek-e? —
Atyád' paranesa, jól tudom, 's szilaj
Utálat, mellyet Latium iránt
Táplálsz szivedben, voltak síleányid
Csupán menyekzóm' ünnepén; szerelmet
Hozzám nem érze kebled, nem, soha.
Mentséged' ennen hordom föl. Tudom,

Hogy már elébb, mint nőm levél, te más,
 Szint olly nemes szerelmi lángot érzél.
 Mi a' szerelmnek dolga, ahhoz én
 Tapasztalásból értek: győzhetetlen
 Hatalma 's dűhe rég ismérletes
 Előttem: és még is, daczomra, mindig
 Szerettelek. Te ember- 's isteneknek
 Törvénye által készttetvén viszont
 Szeretni engem, nem szerethetél. —
 Szűmet darabra tépi, zúzza a'
 Féltés' haragja: vérboszút akarnék;
 'S lánczon vagyok bár, 's nincsen fegyverem,
 Gyűlölt szerelmi verseny-társamon
 Boszút vehetnék még itt is... De, győzzs,
 Oh asszony: én inkább valódi, mint
 Féltő szerelmes, téged óni kész
 Vagyok tulajdon vesztémmel. — Neked
 Dühöngve megbocsátni; szörnyü és
 Utált napokra éltem' nyújtani,
 'S csupán azért, hogy tégedet viszont
 Láthassalak; más' birtokában élted'
 Derültnek, egyszersmind halálodat
 Forrón ohajtni; majd, mint kínaim'
 Egyetlen, és veszélyes kútfejét
 Átkozni téged; majd ismét miként
 Egyetlen jómat e' földön, könnyűze
 Imádni... Ím, milly gyötrő fúriák

Között huzom - vonom gyalázatos
És hosszú élttem' végső perczeit.

SOFONISBA.

... Bár reszketőleg, még is föl merem
Előtted tártni lelkemet. — Kevés
Mondandóm van csak: mentségemre te
Sokat hozál föl, nagy szívű: csak az
Van hátra most, hogy Asdrubal' lányához,
'S Syfax' nejéhez illőn haljak én meg. —
A' hirre, hogy te meghalál, igaz,
Oda igérni vágytam jobbomat;
De, még nem adtam által: élsz te, és
Én Syfaxé vagyok. Boszúdat, 's az
Enyémet Róma ellen, senki sem
Hajthatta volna jobban végre, hidd,
Mint Massinissa. Elvakítva én
Ezen reménytől, 's meggyőzetve (nem
Fogom tagadni) nyilván hirre jött
Vitézségétől, tervem az vala:
Hogy őt Romától elvanjam, 's tulajdon
Honom' védjévé változtassam át.
De, él Syfax? én sorsának, minőt
Válasszon ő bár, elválhatlan és
Nem teljesen méltatlan frígyese
Leendek ismét,

SYFAX.

Nagy föltételed

Fölötte könnyít a' boldogtalan
 Királynak, és a' nem kedvelt hitesnek
 Baján; de egy kimondhatatlanúl
 Forró szerelmest, mint én, mód fölött
 Gyötör. Szivemben el van már tökéelve
 Régóta sorsom, mellyet én velem
 Megosztanod nem, ah! nem kell, soha.
 Kérést, 's parancsot hallj tőlem tehát
 Asszony... De, látom Scípiót felénk
 Közelgni: végső szómat csak hozzá
 Ohajtom én intézni a' világon.

HARMADIK JELENÉS.

SCÍPIÓ, SOFONISBA, SYFAX.

SYFAX.

Hallgass meg engem; Scípió. — Előtted
 Eloszlik minden tettetés; előtted
 Pirúlni, bár milly gyöngeségemért,
 Nekem lehetlen: mert bár nagy szivedhez
 Illyes mi nem fér, nagy lelkű te, azt
 Másokban érted, és emberhez illőn
 Sajnálod őket. — Ímez (nézd meg őt
 Most jól) legelső indító-oka
 Minden bajomnak; 's minden érzetem

Még is csupán csak benne volt helyezve.
Nem láttál engem enmagam miatt
Remegni eddig; más helyett könyörgök
Most; azt erővel...

SOFONISBA.

Asdrubal' leánya
Miatt bizonynyal nem fogsz esdekelní.
Valljon, nem épen olyan bátor-e
Helyeztetésem, mint tiéd? — Nekem,
Te Scípió, mit ártatsz? bár honom
Carthágo, 's Róma' ellensége én,
Itt táborában hadfogoly vagyok,
Nem félek én még is...

SCÍPIÓ.

Nehéz zavarba
Helyz mindnyájunkat a' sors' átkozott,
Csodás hatalma most, oh asszonyom.
Bajotok szívemnek, hidd nem ad vigalmas
Érzést: 's hiába kérkedel te Róma
Ellen veled született utálatoddal.
Mert, bár a' durva Hannibal honom'
Telkén kimélet nélkül dúl, azért
Még sem visel szűm ellenségeim
Íránt kegyetlen gyűlölséget. A'
Midőn csatára kell kelnem velők,
Őket, ha győznek, mindenkor csodálom
Én, és irígylem a' győzelm' dicsét

Nekik; ha győzve vannak, szánom és
Segítem.

S Y F A X.

'S ennél fogva én csupán
Neked merészlem azt megmondani,
Mit senkinek sem mondtam volna meg
Soha...

S O F O N I S B A.

Mit mondni? Nem kérsz tenmagad'
Számára semmit a' győzelmestől,
Tudom bizonynyal; és én megvetek
Örökre mindent, meg, még szánatát is:
Egyéb mi van még mondandónk? Magát
Gyávának a' nagy Scípió előtt
Mutatni valljon ki merészlené?
De, hogyha gyáva volnék is, csak az,
Hogy honnosimnak földulója és
Fényes hazámnak vég-veszélyhozója
Előtt vagyok, csak ez nagy lelkü dühre
Gyújthatna engem. Scípiónak én,
Emberbarát ő bár, olly ellenének
Vallom magam', mint millyen ellene
Vagyok Romának: hogy tehát hozzá
Méltó lehessek, őt csodára kell
Gerjesztnem inkább, mint szánatra.

SCÍPIÓ.

Minden,
 Vad sorsa által üldözött nagy lélek,
 Majd nem tulajdon boldog sorsomat
 Késztet gyűlölni:

SOFONISBA.

Gyász-öröm, de még is
 Öröm-sugár száll szűmbe most, midőn
 Érzésim' végre Róma' nagy fiának
 Szabad kitárnom. Mellemet duló,
 Zavart érzésim' teljesen csupán
 Te foghatod meg, mint ki nagy polgár,
 'S együtt nagy ember vagy. — Hazája annak,
 Ki Carthagóban lát első napot,
 Szintúgy szívébe oltva, 's mindenek
 Fölött szint' olyan drága, mint azoknak,
 Kik Tyberisnek partjain születtek.
 Bennem, bár hölgyben, szinte második
 Helyet fogának asszony-gondjaim.
 Szerettem azt, ki titeket, Romának
 Kevély szülöttit, jobban gyűlöle.
 Ellenségtek volt Massinissa egykor;
 'S én akkor ifjas, bátor tettei'
 Hirére, érte lángolék. Syfax
 Romával akkor, nem tudom, frigyes
 Volt, vagy barátja annak. — Mostan ez

Végső beszédem: Scípióhoz és
 Syfaxhoz szólok; nem használna most
 A' tettetés, mert az ember-szivet
 Isméritek ti mindketten. — Legelső
 Érzéseinknek keblünk mély nyomát
 Hordozza: hallván hát én, hogy Syfax
 Elesve teljes győzelmet hagyott
 Róma' hadának; 's egyszersmind szemembe
 Ötölve Massinissa, föltevém:
 (Szivem sugalta tán) őt Latiumtól
 Elvonni, 's ennen pajzsommá, 's hazám'
 Védjévé tenni. Ellenség gyanánt
 Jövék tehát most e' táborba: 's a'
 Magas remény, melly szűmben éledez,
 Hogy Massinissát zendülésre bírjam
 Még Róma ellen, félre tétetett
 Minden tekintetet velem; érezem
 Én azt; 's bűnösnek vádlom lelkemet;
 'S a' bűnhődésre már is kész vagyok.
 Titkos hatalma sorsomnak, talán
 Azért vezérle hozzád, Scípió,
 Hogy enmagamról nem alávaló
 Próbát mutassak: 's íme, most vagyon
 Alkalmam azt Romának megmutatni:
 Egy carthagói hölgy' keblét minő
 Szű lakja —

SYFAX.

Ah, jól látom, hogy csupán

Váratlan éltem átkozott 's egyetlen
Gátlója minden néztednek: de egy
Rövid 's hiú árny lesz csak életem.

Megszűnt valódi életem, mióta
Szabad megszűntem lenni. Napjaim

Ha még továbbra nyúlnának, reám

Mi fogna várni, azt te jól tudod.

Tőled tanulom a' nagy eltökélést.

Ámbár beszéded szörnyen sebzi szűmet,

Föltárni még is kebledet, csupán

Előttem illett; engem megboszúlni

Méltón hagyálak; 's hagylak én....

SOFONISBA.

Ne félj,

Marad, ki minket megboszúljon. Ebben

Végezze kiki ön tisztét; enyém,

Új életeddel másra változik. —

Előttem íme szűm' legtitkosabb

Indulatit mind, mind fölfedtem én:

Hallott egy uttal engem Scípió is;

Kinek, ha másként szoltam volna, gyáva

Ellenfelévé lennék.

SCÍPIÓ.

E' szabad

'S lelkes beszéded, asszonyom, világos

Tanúja, hogy köz ellenségnek engem
Nem tartasz. Ah! bár volnék képes....

S O F O N I S B A.

Úntig

Beszéltem.— Syfax, vissza kell vonulnunk...

S Y F A X.

Követni foglak nem sokára....

S O F O N I S B A.

Nem:

Elválni tőled már most nem fogok.

S Y F A X.

'S el kell hagyandnod még is engemet....

S O F O N I S B A.

Azt nem cselekszem; 's a' nagy Scípió'
Jelenlétében esküszöm reá. —

Ah! jer velem; jer: a' sok szörnyü és
Bús szélveszeknek, mellyek szíveinket
Dúlják, szükséges egy kis tágulást
Engedni. Asszony bár, de visszatartám
Eddig könnyűnek árját: mert nem illik,
Ah! nem, könnyűzni Scípió, előtted:
De, megkívánja végre a' természet
Adóját. Hősi lelkeknek sajáta
Eltűrni a' bal sors' csapásait;
De gyáva kábaság leendne, nem
Érezni terhét.

SYFAX.

Ah, szegény fejem!
Mért kelle élnem illy soká!...

NEGYEDID JELENÉS.

SCÍPIÓ.

Magas

Érzésü némben ez: beillenék
Római hölgynek. — Nagy munkámba jó,
A' könyt szememben visszatartani.

NEGYPEDIK FÖLVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

MASSINISSA.

Numídiái katonák.

MASSINISSA.

Ha majd beáll az éj, készen legyen
Mindenki ménjén, szómra; 's csendesen
Lappangjon ottan, hol mondottam, oh
Bocár. — Te, hú Galuddám, addig is
Bár milly esetre tartsd készűlten a'
Halálos kelyhet. Pajzsa ez csupán
Minden királynak, a' ki ellene
Lesz, vagy barátja a' gyűlölt Romának. —
Távozzatok; 's ne tudja ezt meg senki.

MÁSODIK JELENÉS.

MASSINISSA.

Oh Massinissa, hogy föntartsd jogod',
Hamis fogásra kell szorúlnod?.... Ezt
Személyemért nem tenném én soha;
De bátorságba kell azt helyzenem
A' kit veszélybe hoztam, vagy vele

Meghalnom. — E' helyt, 's csak nagy nehezen,
Nyerek rövid meghallgatást?... Egek!
Megváltozott-e hát egészen?... Itt van....
Én reszketek.

HARMADIK JELENÉS.

SOFONISBA, MASSINISSA.

SOFONISBA.

Nem hittem, hogy viszont
Lássam személyed'; 's tennem azt valóban
Nem kelle többé: de, hinnéd: maga
Syfax akarta....

MASSINISSA.

'S szánat volt-e az,
Vagy csúfolódás?

SOFONISBA.

Olly nagy lelkeség,
Melly kebleinkben fölgerjeszteni
Minden nagy érzést, mód fölött elég.
Személyesen vágy ő veled beszélni:
De azt parancslá, jőjek én elébb;
'S hogy...

MASSINISSA.

Illyen látványt elviselni én?... :

SOFONISBA.

Nem vagy te olly nagy lelkű, mint ő? Fél
Ő a' tiédől?

MASSINISSA.

És elébb neked

Nem mondhatom meg?

SOFONISBA.

Mit mondasz, hogy én
Meghallgathassam azt?

MASSINISSA.

Hiába szerzesz

Új kint szívemnek: azt mondom, hogy e'
Táborba téged én hozálak, és hogy
Kiviszlek abból enmagam, mibe
Kerüljön is bár.

SOFONISBA.

Önként adtam át

Magam' kezedbe, azt tudod; magam
Veszem jelenleg vissza jobbomat.
Gyászos, hatalmas tiszt' parancsa ez:
De jól tudom, hogy Syfax' nyomdokát.
Követve, minden bajtól ment leszek.
Tőlem tanulj hát elszánt lelkű lenni.
E' helyt Romának hősi táboroznak:
Itt Scípió; te itt vagy, mint király:
'S én Asdrubalnak lánya, itt vagyok;

Most mondsza; tán azt kívánod te, hogy pór
Legyen szerelmünk?

MASSINISSA.

Ah! más, teljesen más
Láng gyújtja szűmet, mint melly a' tiédet
Hevíti ... Hírt és nagyságot 's dicset,
Mindent te benned helyezek én ... Enyémnek
Kell lenned; veszszen országom; veszszen bár
Egész világ; ... Enyém leszesz te. Nem
Ismérek én már 's nem félek veszélyt,
Sem kárt. Mindenre, veszteségedet
Kivéve, kész vagyok; 's elébb....

SOFONISBA.

Legyen

Elég neked, hogy szűm tiéd egészen...
Rá méltatlannak! ne mutasd magad'...
De, mit beszélek én? csupán magának,
A' lánczra vert, fegyvertelen 's fogoly,
S' még is derült 's erős Syfaxnak arcza
Elég lehetne arra bírni téged,
Hogy tenmagadba térj.

MASSINISSA.

...Szegény fejem!....

Ha még is en magam képes lehetnék!...
De, nem vagyok tinálatok kisebb
Szivű; szerelmem más egészen: 's ennek
Nemes tanúját adni készülök.

SOFONISBA.

Ihol van Syfax.

MASSINISSA.

Meghallgathat ő is;

'S megvetni engem nem merészletek.

NEGYEDIK JELENÉS.

SYFAX, SOFONISBA, MASSINISSA.

MASSINISSA.

Syfax, elédbe járul most halálos
Ellenfeled; de olyan állapotban
Szemléled őt, hogy már nem érdemes
Mérgedre.

SYFAX.

Kába volna egy bilincsen
Levő királynak mérge. Hogyha akkor
Jött volna szembe a' vetélkedő-társ
Velem, midőn még jobbam kardomat
Forgatta, akkor nem hiú dühöt
Mutathaték tán annak: most erős
Arczon, 's zavarhatatlan szűn kívül
Nem hagy kegyetlen sorsom semmit is.
Következőleg engemet nyugottan
Hallasz beszélni most.

MASSINISSA.

De végtelen,
Kétségbe-ejtő fájdalom neked

Még is nagy enyhet nyújtand; halld tehát
 Mostan minő ez. — Nézd: békók között,
 Te nálad sokkal fegyveretlenebb,
 Sokkal kötöz'ttebb, ősrültebb vagyok
 Én, és kevésbbé fejdelem. Te hajdan
 Elfoglalád országomat, de akkor
 Még győzedelmet rajtam nem vevél:
 Fáradhatatlan, égő ellenedként
 Támadtam én föl elvesztett csatáim
 Után, szilajbul mindig; mig viszont
 Én nem levék a' győztes, visszanyertem
 En tartományom', 's megfosztalak a'
 Tiédttől téged. — De, örülj, te győzsz;
 Teljes babért ad e' főséges asszony
 Neked fejemről, kit te másod ízben
 Ragadsz el immost Massinissától.

SOFONISBA.

'S hát azt kívánod, hogy kis lelküséged
 Miatt pirúljak én is?...

MASSINISSA.

Még nem adtam
 Bátor kebelnek eddig én jelét:
 Legyen hasonló fájdalmamhoz az. —
 Ti eltökélt halálotok miatt
 (Jól látom én azt) bátrak vagytok. E'
 Föltét diszíti mind kettőtöket;
 'S én szinte értem azt, mint más; 's ti nektek,

Külön tekintve mindenik' személyét,
 Alkalmatos. Te, mint fogoly-király, nem
 Akarsz, 's nem is kell élned már tovább:
 Te mint Syfaxnak nője 's Asdrubal'
 Leánya, nyilván óhajtasz nagy és
 Rettenhetetlen lelkeddel Romának
 Kérkedni; sem más érzést a' harag -
 'S utálaton túl nem hallgatsz. De, oh!
 Syfax, ki téged kedvel; ő, ki csak
 Csupán miattad szenvedé egész
 Romlását; ő, ki szint olly lángoló
 Mint milly nemes szűt zár keblében; oh
 Egek? miként, ah!... mint hallhatja, kogy
 Szerette hölgye elveszszen?...
 S O F O N I S S A.

De hát,

Ha bár akarná, elvonhatna-e
 Tisztentől engem?

S Y F A X.

'S azt mint tudhatod te,
 Milly gondolat forg most eszemben?

M A S S I N I S S A.

Én

Más, teljesen más fűriák' kezétől
 Vezetve, már most nem hallgathatom el
 Enyémet; 's azt nem is változtatom meg,
 Ha csak korábban halva nem rogyok le.

Akarmi módon meg kívánom én
 Jelenleg óni Sofonisbát; és
 Ő ment, tudom, nem óhajt lenni 's nem
 Lehet, ha csak ment nem leend Syfax is. —
 Nyeregben ülnek már Numídáim: a'
 Közelgető éj' első fátyolában,
 Hahogy magadra ölti kész leszesz
 Hősim' ruháit, eskszem, enmagam
 Kisérlek, 's épen viszlek el Carthago'
 Faláig téged, és Sofonisbádat.
 Ott harczolókat, fegyvert 's méneket
 Gyűjthetsz: legyőzve nincs azon király,
 Ki még szabadság' szárnyán élhet. Ott
 Hagyom Romának útált zászlait,
 'S majd Carthagóért, Afrikaért, és
 Talán te érted harczolandok én
 Ezentúl. Majd ha aztán visszaszerzed
 Országodat, 's hatalmadat, 's király
 Királylyal kardot mérhetünk, vasammal
 Kérendem akkor tőled ez imádott
 Hölgyet, kit most csupán azért adok
 Kezedbe vissza enmagam, hogy őt
 Kora, keserves, borzasztó haláltól
 Megójam.

SOFONISBA.

E' terv végrehajthatatlan,
 'S hiába...

SYFAX.

Ő nemes szívet mutat;

Nem bánt meg engem: sőt egy biztosabb
 Eszközt ajánlni ösztönz; 's ez neki
 Könnyebb leend, és Syfaxhoz kevésbbé
 Méltatlan; 's egyszersmind....

MASSINISSA.

Nektek, kiket

A' bal szerencse földre sújta, úgy
 Tetszik talán, hogy végrehajthatatlan
 Dolog, mit én majd könnyen teljesítek;
 De, ha becsület ingerel titeket,
 Munkálni, mint én, bátorkodjatok,
 Próbáljatok most. A' halál utolsó
 És csálhatatlan eszköz úntalan;
 'S nincs megtagadva a' hőstől soha:
 De, mindnyájunknak nem szükséges az
 Még most. Kijátszva Scípió, csak a'
 Hajnal' hasadtán fogja észrevenni
 Elillanásunk'; emberséges és
 Igazra hajló szíve tán jogom'
 Kimélni fogja; mindenkép sebes
 Ménék' segélye által szürkületkor
 Fölötte messze járandunk. De hogyha
 Még is nyomunkba mer valaki jőni,
 Ekszem, hogy inkább önnön Scípió'
 Mellébe mártom kardomat, mintsem

Hogy birtokába jussatok ti ismét.
 Ezen vasam, melly engem annyiszor
 Megóva; mellyel tartományimat
 'S a' másokéit visszanyertem, ez
 Nem volna képes mindkettőtöket
 Épen bevinni Carthagóba? Ah!
 Csak egy kevésbé engedj, oh Syfax,
 Engedj jelenleg a' sorsnak: királyi
 Székedbe juthatsz még; 's tartozni nem
 Fogsz a' világon semmivel nekem.
 Ellenfelek valánk; 's meg' nem sokára
 Azok leendünk; csak az általunk
 Egykép imádott tárgy' veszélye teszi
 Mérgünk - 's boszúnkat némává szivünkben.
 Könyörgve hallasz szólni: tenmagadban
 Vagyon helyezve mentséged. — De hogyha
 Inkább utálod ellenségedet,
 Kegyetlen, miptsem nődet kedveled,
 Állj rajta, állj teljes boszút, elébb
 Mint élni megszűnsz. Itt mezítelen
 Aczélok; üsd azt szűmbe. — Ölj meg, vagy
 Engem kövess.

SYFAX.

Oh Massinissa!...

Szilaj 's határt nem ismerő hevedben
 Remény-sugár hat még szivedbe; nem
 Vagy megkötözve, sem fegyvertelen

Nen vagy te, sem fogoly: következőleg
 Most a' világi dolgokat te más
 Szemmel tekinted, mind Syfax. De e'
 Derült, zavarhatatlan arcz alatt,
 Szűdnél ezerszer jobban faggatott
 Szivemben, olyan gyász-láng rejtezik,
 Olly fájdalom 's dűh, hogy szóval ki nem
 Fejezhetem teljes voltában azt...
 Ki hő szerelmet nyert szerelmeért,
 Gyötrelmim annak ismeretlenek...
 Ah! annyival kegyetlenebbek a'
 Féltes' kigyói bennem, mennyivel
 Inkább látom, miként iparkodik
 Befátyolozni Sofonisba sebzett
 Szívét előttem. Kinnal telt, de méltó
 Erőtetésre kényszerít az ő
 Meggyőzhetetlen bátorsága engem. —
 A' nagyravágyás, féltesnek haragja,
 Boszú kívánság és minden dühöm
 Engedjenek helyt bennem a' szerelmi
 Érzésnek. — Jobban föl van oldva már
 Most, mint feléig, a' kötés. Figyelj
 Szavamra, oh hölgy. Téged csak magad
 Miatt szeretlek, 's nem magam miatt:
 Következőleg inkább enmagam
 Akarlak másnak nőül adni, mint
 Értem hiába halni látni téged.

SOFONISBA.

Mit hallok? Ah, jaj!... Mit bátorkodol
Nekem beszélni?...

SYFAX.

Férjednek könyörgő
Szavát, reménylem, meg fogod hallgatni:
'S ha esdeklése nem használ, utolsó
Parancsait kész léssz beteljesíteni. —
Mint Massinissa' nője érkezél
E' helyre: ... itten adlak vissza mint
Nőt Massinissának.

SOFONISBA.

Ne, ah!...

SYFAX.

Te, ki

Mint nem tiédet, őt megóhatád,
Most, hogy tiédé én tettem, helyesben
Megóhatandod. — Isten veletek,
Örökre. Engem egyitek se merjen.
Követni.

ÖTÖDIK JELENÉS.

MASSINISSA, SOFONISBA.

SOFONISBA.

Nincsen, nincs erő, melly engem
Föltartson attól, hogy nyomon ne menjek
Utánad. — Isten hozzád Massinissa....

HATODIK JELENÉS.

MASSINISSA.

Oh fájdalom! ... De, szűk az idő: meg kell
 Előzni mind a' kettőt ... Oh egek!
 Csak attól tartok, hogy későn jövök.

ÖTÖDIK FÖLVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

SCÍPIÓ,

Századosok.

SCÍPIÓ.

Mindent tudok már. A' közelgető
 Éjnek beálltán sátorink között
 Őrképen ébren tartsa mindegyik
 Magát: de nyilván megparancsolom:
 A' Numidákat sem föltartani
 Ne merje senki, sem boszontani.
 Távozzatok; 's minden csendben haladjon.

MÁSODIK JELENÉS.

SCÍPIÓ.

Oh hál'adatlan Massinissa, csak
 Fejemre kell dühödnek szállni, vagy

Miként a' hullám szírteken szokott,
 Megtörni rajtam. — De, ím kétesen
 'S zavarva lépdél ő felém: talán
 Már tudja Syfax' sorsát ... Oh miként
 Sajnálom őt! — Ah! jer hozzám; oh! jer...

HARMADIK JELENÉS.

SCÍPIÓ, MASSINISTA,

numidiai katonaság a' színfőlen.

MASSINISSA.

Itt várakozz' rám, oh Galudda. — E'
 Találkozásra készen nem valék,

SCÍPIÓ.

'S mit? hát kerülni kívánsz engemet?
 Még mindig a' te Scípiód vagyok
 Én: hasztalan keresed másutt magadat;
 Csak én adhatlak vissza tégedet
 Magadnak.

MASSINISSA.

Úgy van, magamon kívül
 Valék azon nap, mellyen életemből
 'S becsületemből olly gyalázatos
 Vásárt ütöttem Rómával, hogy értők
 Békót vegyek. De, el fogom talán,
 Mint kell, törülni e' bűnt; 's hősileg.

Meglátod akkor, hogy magamba tértem
Én teljesen.

SCÍPIÓ.

Már mondtam; megölhetsz
Oh Massinissa, engemet; de mig
Élek, figyelned kell szavamra.

MASSINISSA.

Nincs

Időm most arra ...

SCÍPIÓ.

Arra nincs időd. —

De mit reményelsz hát? tervedet tudom:
Fölfegyverezve lappangnak vitézid
A' sátorokban; föltevéd megóni
Syfaxot, 's ezzel

MASSINISSA.

Hogyha annyi van
Tudtodra; hogyha a' kémlő tiránnak
Hamis fogásit olly tökélyre vitted,
Hogy már enyéim közt is zsoldosod
Van, a' ki tettem' fölfedezni kész;
Mivel vitézid számasbak, hogy a'
Munkát bevégezd, nyúlj erőhez. Engem
Halálra mindig készen lelsz; magam'
Megváltoztatni, nem soha.

SCÍPIÓ.

Scípiót

Te meggyalázod; megbocsátja ő azt
Neked. Veled nem küzdök más aczéllal,
Mint a' valóval; és ezzel legyőzlek.
Ten Sofonisbád, hinnéd azt? ki téged
Szeret, fedezte föl nekem kevés
Idő előtt e' tervedet

MASSINISSA.

Oh ég!

Mit hallok? ...

SCÍPIÓ.

Esküszöm rá, Massinissa.

Imént Syfaxnak ön parancsa által
Kitiltva annak sátorából, mérge
'S fájdalomra vonzá hozzám fölfedezni
Szándékokat. — De, nem használ nekem
Azt tudni; rajtad áll, ha úgy kívánod,
Őt elragadni. Légy te védje bár
Carthágónak; nem tiltom: én fogom
Szenvedni kárát; én, ki majd barátom'
Együtt hiremmel elvesztem. De az
Ég adja, ah! hogy rád utóbb nagyobb
Veszély ne szálljon!

MASSINISSA.

'S önnön Sofonisba

Hasznodra ellenem törekszik?... Ah! nem;
Azt hinni képes nem vagyok. 'S miként?...

SCÍPIÓ.

Ó végzeténél jóval is nagyobb,
 Szerelmének más próbáját akarja
 Most adni. Még a' leghősebben is
 Erőt vesz a' szükség: magas szívének
 Hatalmas inger Syfax' hős, utolsó
 Példája.

MASSISSA.

Milly két értelmű szavak? ...
 Minő próbáról szólsz? Minő Syfax'
 Példája?

SCÍPIÓ.

'S mit? hát nem tudod? Alig
 Tért vissza Syfax sátorába, 's villám
 Nem olly sebes, mint ő miként kapott az
 Ottan vigyázó százados' vasához;
 'S a' földre szegve markolatát, belé
 Rohant dühében.

MASSINISSA.

Oh! be boldog ő, a'
 Gyülölt Romától ekként megmenekvett ...

SCÍPIÓ.

'S már haldokolván, megparancsolá,
 Hogy ott bemenni tiltassék erővel
 Sofonisba.

MASSINISSA.

És ő? ... Ah! jól látom én

Helyeztetése' teljes, szörnyü voltát ...
 De, más egészen sorsom, mint Syfaxé
 Volt. Ő legyőzve általad, saját
 Kezével oltja el bús életét:
 Győzetlen én még eddig, római
 Kardtól kívánok véget életemnek,
 De kéz-szorított kardtól.

SCÍPIÓ.

Ah! ne; veszni,
 Nem kell neked, mint ő nekik. Nemesb,
 Hozzád fölötte méltóbb hősi tett
 Lesz életednek megtartása, mint
 Halálra vágynod.

MASSINISSA.

Élni nélküle? ...
 Azt tenni, ah! nincs, nincs erőm ... De hogy
 Őt semmikép sem óhatom meg? ... Egyszer,
 Egyszer kívánom csak még látni őt.

SCÍPIÓ.

Ah! nagy szivednek érzésit bizonynyal
 Nagyobb sikerrel gerjesztendi föl
 Beszéde, mint én. — Itt jó; sátorom
 Körül kíván ő már most állani;
 Egész Afrika 's Rómának szemében
 Akarja durva tisztét teljesíteni.
 Halld őt; magával hagy most Scípió:
 Mindkettőtekbe bízik Scípiód;

Mert az lehetlen , hogy kisebb szívű
Lennél te , mint ő.

NEGYEDIK JELENÉS.

SOFONISBA, SCÍPIÓ, MASSINISSA.

SOFONISBA.

Ah! megállj. Te hozzád
Jó Sofonisba, Scípió; 's te elmégy
Előle?

SCÍPIÓ.

Szentebb tiszt kívánja, hogy
Fejedelmi máglyát készítsünk az elhunyt
Királynak ...

SOFONISBA.

Ah! térj vissza legalább
E' helyre tüstént; kérlek. Ez leend
Már most örökre lakhelyem: reád
Itten várandok, esküszöm.

ÖTÖDIK JELENÉS.

SOFONISBA, MASSINISSA.

MASSINISSA.

Hitetlen!
Hát árulással toldod még kegyetlen
Negéded' ?

SOFONISBA.

Árulással?

MASSINISSA.

Árulással,

Igen: midőn én titeket megóni,
Érettetek meghalni készülők,
Te Scípiónak tenmagad feded föl
Szándékomat?

SOFONISBA.

— Nem engedett magával

Meghalni Syfax.

MASSINISSA-

Azt akarta, hogy

Megóva, élj velem.

SOFONISBA.

Szabadságát,

Mellyért sovárgok, 's mellyet föltalálok
Majd én is, ő már visszanyerte. — Nem
Lehet hiremnek teljes vesztesége
Nélkül távoznom Róma' táborából.
Való szerelmi érzéssel fölötte
Inkább szerettél engemet, 's szeretsz
Te, minthogy ilyen áron ments meg: én
Lángodra sokkal érdemesb vagyok,
Hogysem tervedben meg tudnék egyezni.
Nem gátolalak hát szándékomat
Fölfedve, másban, mint azon veszett

Tettedben, mellyel árulási szenyt
Valál hozandó ten becsületedre,
'S az én hiremre.

MASSINISSA.

Engem semmiben sem
Gátlál; csalódol: hozzá foghatok
Én még mindenhez: vért fogok patakként
Folyatni: 's végső cseppjéig kiontom
Inkább enyémet, minthogy rableányként
Engedjelek

SOFONISBA.

'S hát rableány vagyok
Én? engem annak tartasz most?

MASSINISSA.

Te Róma'

Hatalmában vagy ...

SOFONISBA.

Rómáéban-e!

Én ekkorig még en hatalmamban
Vagyok: 's tiédben, hogyha még szíved
Rajtam királyilag sajnálkozik.

MASSINISSA.

Irtózni kénytetsz ... Arczodon, miként
Elszánt halálnak bús követje űl
Szörnyű bátorság ... Oh! de tégedet
Megóni ...

S O F O N I S B A.

Minden hasztalan leszen:

Nincs olly erő, melly tisztemből eredt
Akaratomnak ellen tudjon állni.
Az én halálom, szükséges, közel,
Változhatatlan; és szabad leend,
Reménylem; ámbár semmi fegyverem sincs;
'S bár, előre én, a' meggyőzött királyok'
Egyetlen hívét, biztos bürkömet
Cirtában hagytam; jóllehet saját
Szerelmesem szent esküvel fogadta,
Hogy Latiumtól megment engemet; ...
Esküvel, mellyet szerzte osztatott
A' szél legott a' légben. Még ezen
Kevély sasok közt is mindig királyné,
És Asdrubulnak lánya, szinte olly
Bátor vagyok, mint hogyha Carthagóban
Vagy en királyi lakhelyemben volnék. —
De nem beszélsz? ... köny-áztatott szemed'
Kétségb' esetten szegzed földre? ... Ah! hidd,
Fájdalmam a' tiédnél nem kisebb.

M A S S I N I S S A,

Következése más egészen: én
Gyávabb leszek mint egy némber; 's te ...

S O F O N I S B A.

Más

Egészen a' mi helyzetünk: de nem
Szivünk Higgyed: bár nem sirok, de érzem

Dulatni én is szűmet: hölgy vagyok;
 Sem férfias szűvel nem kérkedem:
 De a' halálnál más út nem marad már
 Nekem. Ha téged olly fölötte nem
 Szeretne szívem, kész levék talán
 Veled bemenni Carthagóba, 's nem
 Sokára Rómán híremért boszút
 Állhattam volna hősid' fegyverével.
 De, kedvemért nem kívánlak veszélyre
 Kitenni. Nincsen már most Carthagónak
 Eleste messze: a' vizsgálkodó
 'S megromlott város, ah! nem állhat ellen
 Az összeértő és egész Rómának.
 Ugy is fölötte hosszú lenne éltém,
 Hahogy hazámnak végső romlatát,
 'S azzal, miattam vesztedet, megérném.
 Hiven Romához 's háladó barátként
 (Mint lenned illik) a' nagy Scípióhoz
 Téged továbbra is föntartani;
 Fényes polczokra vinni: és valódi
 Rényednek illő, tág mezőt szerezni;
 Ezt mind halálom, 's csak csupán halálom
 Képes tehetni. Jobban kényszerít
 Ennen javamnál a' tiéd...

MASSINISSA.

Tehát

Olly kis szívűnek hiszsz engem, hogy én
 Halálodon túl élni merjek?

SOFONISBA.

Az

Kiváнатom, hogy én nálam nagyobb
 Légy: 's az leendesz, hogyha holtomon
 Túl élsz: 's legelső én parancslom azt
 Híred' nevében. Szégyenedre volna
 Meghalni mostan, a' midőn csupán
 Szerelm okozná holtodat: nekem
 Gyalázatomra lenne élni, mert
 Csupán szerelmem kényszerítne arra.
 Szükség, tudod jól, meghalnom: te erre
 Megesküvél: 's még kedves lenne ez
 Ajándok akkor is, ha azt kezedből
 Venném: de tőlem, bár miként tagadd meg,
 El nem ragadhat'd azt. — Ezen helyen,
 Előtte Róma' táborának, néma
 És mozdulatlan helyzetben, ha három
 Egész napot toldok még a' maihoz,
 Mellyben vizet sem kóstolt szám, ezen
 Három nap ad majd Rómáról nekem
 Győzelmet. Oh, lásd! számatod minő
 Csekély irántam; illy hosszú halállal
 Engedsz meghalni engemet, midőn
 Rövid 's dicső halált szerezni eskvél...
 Ah! kába én! ki bízva csak te benned
 E' helyre jöttem...

MASSINISSA.

Holtunkat tehát

Te eltökélted...

SOFONISBA.

Holtomat. Hahogy

Te esztelen, nyilván szándékom ellen
 Szivedbe ütnéd gyilkodat; halld most
 A' vad fenytést, és szállj szembe azzal,
 Ha mersz; Romába élve engedem
 Magam vitetni, 's en gyalázatom'
 Nevedre is kiterjesztendem... Ah!
 Ha hitszegő nem vagy, tégy most, elébb
 Mint visszatérnem hozzánk Scípió,
 Teljes szabaddá.

MASSINISSA.

Mit kívánsz?... egek!...

Aczélomat nem adhatem kezédbe...

Bizonytalan fölötte a' csapás...

SOFONISBA.

Igaz, gyakorlott kéz kell a' vasat
 Forgatni. Egy kelyh gyorsuló bürök
 Asszonyhevemhez jobban illenek.
 Nincs hű Galuddád, látom, messze tőlünk;
 Ő azt magával hordja szüntelen
 Számodra: hídd őt; én kívánom azt.

MASSINISSA.

— Oh nap! — Galudda, adsza a' pohárt. —
 Menj, sátoromban várakozz' reám. —

Hát ezt kívánod tőlem kényszerítve,
 Határt nem ismerő szerelmem' első
 Ajándokául, 's egyszersmind utolsó
 Szent zálogául?... Ah! jól látom én,
 Nem fogsz te többé semmikép az élők
 Között maradni; 's hosszú, gyötrellemmel
 Teljes halálra nem hagyhatlak én...
 Nem sírok,... mert te sem sírsz: könnytelen
 Szemekkel, íme, ennen' nyújtom át
 Neked halálos kelyhemet... De csak
 Azon kötéssel, hogy számomra abban
 Egy rész maradjon...

SOFONISBA.

Meglesz, érdemed
 Szerint. Nemes lángomra, végre méltó
 Vagy. Adsza hát a' kelyhet.

MASSINISSA.

Oh egek!
 Reszket kezem,... szívem...

SOFONISBA.

Mit tétovázol?
 Szükség, elebb mint eljő Scípió...

MASSINISSA.

Vedd, itt van a' kelyh. Ah! mit tettem! én
 Szegény!...

SOFONISBA.

Megittam mind: 's im Scípió
Közelg felénk már.

MASSINISSA.

Ekként csalsz te meg
Engem? De van még kardom; 's tégedet
Követni foglak.

*Magát átszurandó helyzetben; Scípió karját megragadván, szorítva
tartja azt.*

HATODIK JELENÉS.

SCÍPIÓ, MASSINISSA, SOFONISBA.

SCÍPIÓ.

Ah! nem; én mig élek...

MASSINISSA.

Hah, áruló! hát rajtad állok én
Boszút meggyilkolt hölgyemért.

SCÍPIÓ.

Ihol

Vagyon mezítlen mellem; jobbodat,
Hogy meggyilkolhass engemet, szabaddá
Teszem; különben hasztalan reményled.

SOFONISBA.

Oh Massinissa, gyűlöllek hahogy...

SCÍPIÓ.

Engem, csak engem ölhetsz meg; de mig

Én élek, addig nem fogod te kordod'
Melledbe ütni.

MASSINISSA.

— Vissza térek en
Magamba végre. — Engem Scípió
Megfoszta mindentől, meg érzetim'
Magasságától is.

SOFONISBA.

Te, hál'adatlan!...

Mint sértheted meg Scípiót? Nekem, mint
Több Syfaxnak, szint' szabad halált
Hagy ő, midőn tán megtagadhatá
Azt; ő erővel megment tégedet
A' gyáva, 's szennyyel halmazott halál'
Gyalázatától: és te, hál'adatlan!
Még Scípiót mered boszontani?
Ah! kérlek, engedj, engedj Scípiónak;
Atyád, barátod és testvéred ő
Neked.

MASSINISSA.

Hagyj már most engem: dűhömet
Hiába tartod föl. Halált, ... halált....
Én szinte...

SOFONISBA.

Ah! ne hagyd őt Scípió:
Vezesd erővel máshová előlem.
Nagynak szülé őt anyja: és magas

Példád nemessé fogja tenni ismét:
 Titkold el Róma, 's a' világ előtt
 E' gyengeségét... Én... már... fagyni érzem
 A' vért erebben, ... érzem nyelvemet
 Lankadni. — Tőle végbucsút, ... nehogy
 Ketté repesszem szívét, ... nem veszek. —
 Ah! menj vezesd ki őt... kérlek; ... 's hagyj engem
 Meghalni most; ... mint Asdrubal' lányához
 Illik, ... benn' ... Róma' táborában.

MASSINISSA.

Ah !...

Elvette fájdalmam 's a' dűh egész
 Erőmet... Én... lehelni... már... alig...
 Mint szinte... vágni...

scípió.

Jer: barátilag

Kivánva bánni, — még erővel is.

A' sátorok felé hurrólván őt,

Elhagyni téged nem foglak soha...
 Sem élted' fájdalom nem oltja el
 Ha csak veled nem öl meg engem is.

TUDNIVALÓK.

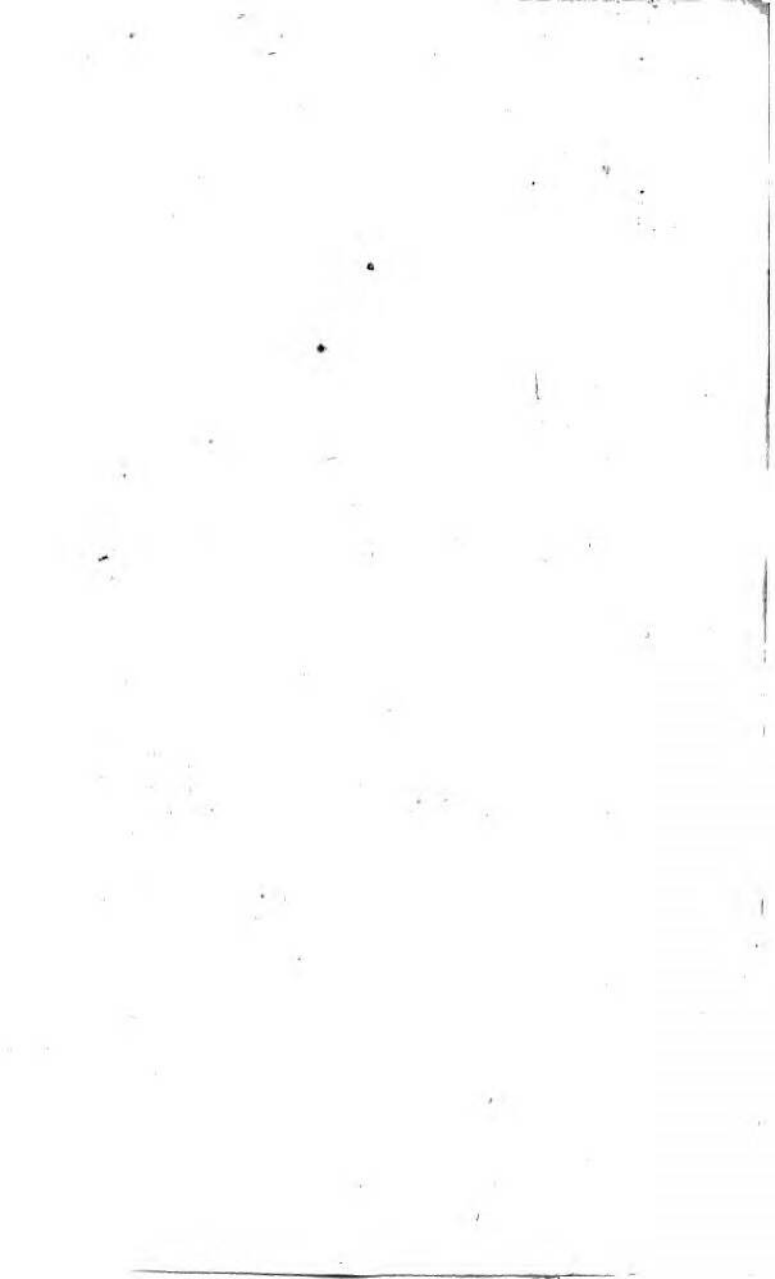
1. A' m. t. társaság ezen munkának csak kiadója lévén, nem kezeskedik a' benne követett nyelvszabályokról, sem írásmódról, sem végre akármi nemű nyelvet 's írást illető elvekről; egyedül arra kívánt a' kéziratok' bírálatában ügyelni, hogy az elfogadott és sajtó alá bocsátandó munka, mint egész egy vagy más tekintetből ajánlható legyen, 's a' literatura' jelen állapotjában kiadásra méltónak tartathassék.

2. Nem vizsgálhatván meg a' benyújtott kéziratokat a' társaság fejenként és egészben: ez, u. m. S o f o n i s b a, Jakab István és Tessedik Ferencz lev. tagok', mint e' végre hivatalosan megbizottak' írásbeli ajánlására adatott sajtó alá.

3. E' színjáték azon 71 közül való, mellyek' fordítására a' társaság 1831-ben juniusban tagjait, és 1832-ben martiusban a' magyar írókat általjában felszólítja.

4. A' társaság által kiadott kéziratok közül ez XXIX-dik számu.

D. Schedel Ferencz,
titoknak.

Österreichische Nationalbibliothek

+Z174549609

